

Ruwe taal verbieden levert PVV nog extra publiciteit

Peter Bootsma en Carla Hoetink , Centrum voor Parlementaire Geschiedenis Radboud Universiteit – 11/04/08, 00:00

Als de Kamervoorzitter de bevoegdheid terugkrijgt

Kamerlid Remkes (VVD) wil de voorzitter van de Tweede Kamer de bevoegdheid teruggeven ruw taalgebruik te schrappen uit de Handelingen, het officiële verslag van de vergadering. Hij staat hiermee op zichzelf in een liberale traditie. Twee keer, in 1993 en 2001, steunde de VVD de SGP in haar kruistocht voor behoud van deze schrapbevoegdheid. In 2001 werd de strijd echter verloren. De meerderheid van de Kamer vond de maatregel inmiddels overbodig. 'Lijken', zoals de geschrapte uitlatingen heten, vielen sinds 1993 niet meer. Opvallend was dat het CDA wél van mening veranderde: anders dan in 1993 waren de christen-democraten nu ook vóór afschaffing. SGP-Kamerlid J.T. van den Berg merkte daarover in ons boek (Over Lijken - Ontoelaatbaar taalgebruik in de Tweede Kamer, 2002) fijntjes op dat het CDA in 2001 niet eens deelnam aan de discussie; pas bij de stemmingen bleek hoe de kaarten lagen.

Remkes is dus consequent in de VVD-lijn. Maar is het ook liberaal? Op het eerste gezicht misschien niet. De vrijheid van meningsuiting staat bij liberalen van oudsher hoog in het vaandel. Er moet veel gezegd kunnen worden, en wie zich aangesproken voelt, moet daar maar gewoon op reageren. De liberale aartsvader Thorbecke vond al dat de vrijheid die Kamerleden hadden om een oordeel te geven een taalgebruik toestond dat elders als beledigend ervaren wordt. Maar ook Thorbecke trok een grens bij onfatsoen.

Het is duidelijk dat het voormalige VVD-lid Wilders deze grens in de ogen van de liberalen overschrijdt. Aanleiding voor Remkes' opmerkingen is ongetwijfeld Wilders' filippica tegen het kabinet in het debat over Fitna. Wilders beschuldigde de ministers van grove leugens, hij werd belazerd, het was ongekende schande. Maar ook anderen bliezen hun partijtje mee: Remkes' eigen voorman Rutte noemde Wilders een politieke pyromaan, Pechtold (D66) omschreef hem als een bange man. Bedoelt Remkes dan dat zij dit niet mogen zeggen? Dat niet: de VVD'er snapt ook wel dat dit soort uitspraken in het huidige mediatijdperk meteen publiek zijn.

Kern van Remkes' betoog is dat de voorzitter bij grof taalgebruik moet kunnen en durven ingrijpen. Net als de SGP destijds wijst Remkes op de symbolische waarde van het schrappen van beledigingen. In een maatschappij die het niet zo nauw neemt met omgangsvormen en taalgebruik moet de Kamer het goede voorbeeld geven. Remkes miste dat afgelopen week. Voorzitter Gerdi Verbeet greep tijdens het Fitna-debat geen enkele keer in. Waarom niet? Aan eerdere vermaningen van de PVV zal ze in ieder geval slechte herinneringen bewaren. Die brachten de partij alleen maar extra publiciteit. En dan heeft Verbeet nog niet eens haar bevoegdheden gebruikt een lid het woord te ontnemen of van de vergadering uit te sluiten. Na de oorlog overkwam dat alleen de communist Wagenaar. Voor zijn gewraakte uitlating – 'Het is een schande wat hier gebeurt!' – draait Wilders vandaag de dag zijn hand niet om.

Het lijkt er dan ook op dat Remkes de voorzitter wil opscheppen met een bevoegdheid waar vooral Wilders garen bij spint. Hij zal de eerste zijn om, met cameraploegen in zijn kielzog, electorale munt te slaan uit een schrapping. De Kamer zou Verbeet voor het blok zetten als zij besluit tot herinvoering van de schrapmaatregel, met een actief optreden van de voorzitter als bijbedoeling. Het zal ons benieuwen hoe zij daarmee omgaat. Het wordt dan schaatsen op dun ijs voor Verbeet.